

GAZETA LWOWSKA

WYCHODZI KAŻDEGO POWSZEDNIEGO DNIA POPOŁUDNIU

Ceny prenumeraty:		Numer telefonu REDAKCJI I ADMINISTRACJI 221-17.	ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. p.	CENA NUMERU	Ceny ogłoszeń:
W Lwowie bez doręczenia do domu . . .	mies. zł. 2—, kwart. 7—				
z dostawą do domu . . .	mies. zł. 2-40, kwart. 7—	Konto PKO Lwów № 504.044.			
Na prowincji z przesyłką pocztową . . .	mies. zł. 2-40, kwart. 7—				
Zagranicą . . .	mies. zł. 5—, kwart. 15—				

W DNIU IMIENIN PANA PREZYDENTA.

Kierujemy w dniu dzisiejszym wszyscy myśli nasze i serca w stronę warszawskiego Zamku, by uczcić Prezydenta Rzeczypospolitej, którego pierwsze słowa, wyrzeczone przed niemal 12 laty po wyborze, były apelem do czynu i miłości: „Wzywam Was, obywatele Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i rozkazuję: Wam mocą tej potęgi moralnej, jaka w Urzędzie obranego przez wolny Naród Prezydenta jest zawarta, abyście czynami niezłomnie utwierdzili prawość i wielkość Ojczyzny... Jak jeden jest Ojciec nasz w niebiosach, tak jedna jest Matka: Rzeczypospolita Polska, jedną dla wszystkich żywiąca miłość, jedną od wszystkich miłości wymagającą...”

Słowa te wypowiedzieć mógł Obywatel, którego całe życie właśnie było czynem, całe przepełnione umiłowaniami sprawy ojczyzny.

Wielka myśl o niepodległości, snuta już w chłopięcych marzeniach, konspiracyjna walka z wrogiem, w skrupelnej i okutej Ojczyźnie, w okresie bujnej młodości, gorzkie lata tułaczki zagranicą, jako następstwa tej walki, twarda, konsekwentna, nie zbaczająca ze swego celu twórcza praca naukowa, jej ogromne sukcesy u obcych i wielkie wynalazki, wywołujące przewrót w nowoczesnej chemii — oto przeszłość Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego przed momentem, w którym los złożył w Jego ręce najwyższy honor piastowania Majestatu uwolnionej z kajdan Polski.

Mimo wielkich triumfów, które jako mąż nauki odniósł zagranicą, jako wierny syn swej Ojczyzny pragnął prof. Mościcki pracować w pierwszym rządzie dla własnego kraju. To też przenosi się w r. 1912 do Lwowa, gdzie zostaje mianowany profesorem chemii fizycznej i elektrochemii technicznej Politechniki lwowskiej. Tu stworzył — jak sam mówił „odpowiednie środowisko, w którym możnaby wyszkolić cały szereg młodych ludzi w kierunku twórczej pracy technologicznej”. Za własne pieniądze zakupił cały szereg aparatów, maszyn i transformatorów we Fryburgu, które ofiarował Politechnice lwowskiej.

W czasie wojny światowej bierze żywy udział w polskich organizacjach politycznych, jako gorący zwolennik idei Marszałka Piłsudskiego. W r. 1917 przystępuje do budowy fabryki kwasu azotowego w Jaworznie dla potrzeb rolnictwa krajowego. Najściślej jednak związana jest twórczość prof. Mościckiego z dwiema placówkami nauki i przemysłu chemicznego a to: ze spółką „Metan”, powołaną do życia we Lwowie w r. 1916 oraz z Zakładami Cholewskimi. Ten „Metan”, którego zaчатки sięgają legendarnej piwnicy Uniwersytetu lwowskiego przetrwał się dzięki twórczej pracy prof. Mościckiego na Chemiczny Instytut Badawczy, jako niezmiennie doniosłe narzędzie naszej własnej narodowej kultury.

Dwunasty już rok dzierży Prof. Ignacy Mościcki najwyższą godność w Rzeczypospolitej. Wziął na swe barki związany z nią ciężar trudów i odpowiedzialności w chwilach przełomowych. Współ z Marszałkiem Piłsudskim przeprowadził Polskę przez okres wielkich niebezpieczeństw zewnętrznych i ciężkich zmagania wewnętrznych. Okres Prezydentury Prof. Ignacego Mościckiego został na zawsze

związany z okrzepnięciem Rzeczypospolitej, z ugruntowaniem jej między narodowego stanowiska i uchwaleniem nowej Konstytucji, która łączy zasadę swobód obywatelskich z dążeniem do silnej i sprężystej władzy.

Na czele Polski stoi człowiek wielkiej wiedzy, którego nazwisko zaliczone jest do najgłośniejszych w świecie naukowym nie tylko Polski ale i Europy. Rozum i wnikliwość uczonego,

wielkie doświadczenie męża stanu, płomienny patriotyzm — oto co nadaje postaci prof. Mościckiego szczególne znaczenie.

„Prawda o metodzie wielkich prac i męce tworzenia łączy bardzo ściśle ludzi jednakowego może w tej mierze charakteru. Dla tego też, przypuszczam, nieraz w przeszłości łatwiej mi było porozumieć się z profesorem Ignacym Mościckim, niż z wielu innymi

kolegami życia i współtowarzyszami pracy” — powiedział Józef Piłsudski w dniu 1 czerwca 1926 r.

Przeto w dniu dzisiejszym Polska składa najszczerze życzenia mężowi stanu, którego dostojny urząd jest symbolem Majestatu Rzeczypospolitej i którego osobista praca dla Polski zapisała się niezatartymi zgłoskami w księdze dziejów odrodzonej państwowości polskiej.

O reformę paktu Ligi.

Paryż, 31. 1. (PAT.) W Genewie rozpoczynają się dzisiaj obrady komitetu do spraw reformy paktu Ligi. Obrady te oczekiwane są z wielkim zainteresowaniem przez koła polityczne Paryża.

Jak przypuszczają najbardziej interesującym momentem będzie wystąpienie przedstawiciela Szwecji p. Undena, który odczytać ma wspólną deklarację

grupy państw, związanych układem w Oslo, na temat konieczności reformy artykułu 16 paktu Ligi.

Przedstawiciel W. Brytanii lord Cranborne przedstawić ma poza tym raport, jaki przygotował na temat sprawy reformy paktu Ligi. Jednocześnie wystąpi on jako przedstawiciel rządu W. Brytanii.

INSPEKCJA P. PREMIERA.

Wilno, 31. 1. (PAT.) Prezes Rady Ministrów i minister spraw wewnętrznych gen. Felicjan Sławoj-Składkowski dokonał w towarzystwie wojewody wileńskiego Ludwika Bocińskiego dwudniowej inspekcji powiatów: brasławskiego, święciańskiego, dziśnieńskiego i postawskiego w woj. wileńskim.

PRZYJĘCIE W POSELSTWIE POLSKIM W BUKARESZCIE.

Bukareszt, 31. 1. (PAT.) Z okazji pobytu w Bukareszcie docenta Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Małeckiego, który wygłosił w Bukareszcie dwa interesujące odczyty odbyło się w poselstwie R. P. śniadanie, w którym wzięli udział poseł R. P. Arasiewski, poseł rumuński w Warszawie Zamfirescu, szereg profesorów Uniwersytetu w Bukareszcie oraz wyżsi urzędnicy poselstwa R. P.

ROSJANIN DOWÓDCA LOTNICTWA HISZPAŃSKIEGO.

San Sebastian, 31. 1. (PAT.) Prasa powstańcza donosi, że lotnik sowiecki Turnoff, został mianowany dowódcą lotnictwa rządowego.

KU CZCI MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ.

Nowy Jork, 31. 1. (PAT.) W uniwersytecie Columbia odbyło się uroczyste zebranie dla uczczenia pamięci Marii Skłodowskiej-Curie.

nieinterwencji, to znaczy, że francuski fundusz wyrównawczy prawie że się powstrzymuje od akcji na rzecz utrzymania kursu franka i ogranicza się jedynie do powstrzymania zbyt gwałtownego spadku waluty francuskiej.

Duże wrażenie w kołach finansowych wywołała notatka „Paris Soir” następującej treści: Nowy spadek franka — pisze dziennik — wymaga wyjaśnienia. Trójstronny układ monetarny angielski - francusko - amerykański jest sam w sobie dodatnim elementem, ale pod warunkiem, że koszt jego istnienia nie spada wyłącznie na frank francuski. Nie można powstrzymać się bowiem od poważnych obaw, o ile się rozważy możliwości dalszego spadku waluty francuskiej. Spadek franka pociągnąłby bowiem w konsekwencji załamanie się gospodarki francuskiej i tak dostatecznie osłabionej, jak również ruinę klasy średniej.

Paryż, 31. 1. (PAT.) Opublikowany w dniu 27 bm. bilans Banku Francji za okres od 13 do 20 bm. przyniósł szereg danych, świadczących o kryzysie, jaki przechodzą finanse francuskie.

Stosunek pokrycia złotem spadł z 50,25 proc. do 49,76 proc.

Manifestacje ku czci Polski.

Bruksela, 31. 1. (PAT.) W wyższym Instytucie handlowym w Mons odbyła się manifestacja na cześć Polski, na którą złożył się odczyt o naszym kraju bogato urozmaicony przeżroczami, przybyłej specjalnie z Paryża p. Courbain, oraz część koncertowa, zorganizowana przez belgijski Związek b. kombatantów. Uroczystości tej prze-

wodniczyła hrabina de Merode, gubernator prowincji Hainaut Van Mol, b. min. oświecenia Maistruxiaux, generałowie belgijscy i liczni przedstawiciele b. kombatantów. Ze strony polskiej obecny był wicekonsul Prus-Piołunowski, przedstawiciele duchowieństwa polskiego i emigracji.

Japonia odpowie zbrojeniami.

Tokio, 31. 1. (PAT.) Komentując olbrzymi plan rozbudowy marynarki amerykańskiej oraz orędzie prezydenta Roosevelta, „Asahi Szimbun” pisze o konieczności odpowiednich zarządzeń ze strony Japonii. Według orędzia prezydenta Roosevelta — pisze dziennik — projekty dotyczące dalszego rozwoju marynarki Stanów Zjednoczonych powstały jedynie ze względu na samoobronę, chociaż żadne mo-

carstwo na świecie nie zagraża obecnie Ameryce.

Prasa japońska obszernie omawia również ostatnie wydarzenia w Genewie. „Nisizimisi Szimbun” zarzuca Lidze Narodów, iż staje się organem tajnej dyplomacji. Byłoby godnym ubolewania, kończy swe wywody „Nisizimisi Szimbun”, gdyby Liga Narodów stała się wylegarnią wrogich nastrojów.

Europa powstrzymuje się od akcji na Dalekim Wschodzie.

Genewa, 31. 1. (PAT.) Poufne rozmowy prowadzone poza Radą Ligi Narodów przez delegatów Francji, Anglii, Z. S. R. R. i Chin na temat Dalekiego Wschodu, wywołały rozległe echa w prasie, która doniosła, że delegaci wspomnianych państw nawiązali kontakt ze Stanami Zjednoczonymi.

W związku z tym tutejsze koła brytyjskie złożyły wczoraj oświadczenie, głoszące, że delegaci Francji, Anglii, Z. S. R. R. i Chin nie zwracali się do rządu Stanów Zjednoczonych o przystąpienie Stanów Zjednoczonych do rezolucji, jaka miałaby być przedstawiona Radzie w sprawach chińskich. Z oświadczenia powyższego wynika,

że Stany Zjednoczone odmówiły udziału w jakiegokolwiek akcji na Dalekim Wschodzie, o której pisano z okazji ostatnich rozmów kulturalnych.

Paryż, 31. 1. (PAT.) Przebieg debaty w Lidze Narodów w sprawie Chin wywołuje zdenerwowanie i pesymizm w kołach politycznych i na łamach prasy paryskiej.

Prasa paryska podkreśla z niechęcią, że inicjatywa pos. Wellington Koo wysunięta zupełnie wyraźnie i otwarcie pod patronatem Rosji sowieckiej groziła poważnym niebezpieczeństwem całej Europie — wciągnięcia Europę w konflikt na Dalekim Wschodzie.

Kryzys finansów francuskich.

Paryż, (PAT.) Frank francuski nadal spada Tego rodzaju sytuacja wywołuje poważne zaniepokojenie zarówno kół politycznych jak i finansowych Francji.

Premier Chautemps odbył konferencję z nowym ministrem finansów Marchandeau na temat wytworzonej sytuacji finansowej. Jak dotychczas jednak rząd francuski stosuje taktykę

Rządowy program inwestycji.

Warszawa, 31. 1. (PAT.) Na sobotnim posiedzeniu Komisji budżetowej Sejmu pp. Ministrowie ogłosili kolejno przemówienia w sprawach inwestycyjnych.

P. minister komunikacji Ulrych przedstawił program inwestycji w resorcie komunikacji: na budowę wodne, śródlądowe jest preliniowana kwota 18 milionów; preliniarz przedsiębiorstwa P. K. P. przewiduje sumę 95 milionów. Na drogi wodne z dotacji F. P. zaczerpnie się 3.545.000 zł. czyli łącznie około 200 mil. złotych. Na drogi państwowe w okresie r. 1937/38 preliniuje się 91 milionów.

P. wicepremier i minister skarbu Kwiatkowski stwierdza, że zaprojektowane na rok 1937 dotacje na FON oraz na drogi, inwestycje wodne i gazyfikację wykonano w 100 proc. Rynek pracy ożywił się, konsumpcja zwiększyła się. W okresie 1938/39 na roboty publiczne i inwestycje będziemy mieli do dyspozycji około 1030.2 mil. zł.

P. min. P. i T. Kaliński przedstawił że wykonanie 4 letniego planu inwestycyjnego w jego resorcie obejmie wydatki w kwocie 163 mil. Na pierwszym planie postawiona jest budowa kabla Warszawa-Sandomierz, jako realizacja połączenia kablowego ze Lwowem.

P. Minister Op. Sp. Kościakowski wspomnił, że plan robot z kredytów Funduszu Pracy na rok przyszły zamysł się sumą zł. 70.100.000, ponadto F. P. przewiduje uruchomienie 7.600 tysięcy w materiałach budowlanych.

P. Minister P. i H. Roman mówiąc o kwocie 200.300 tys. przeznaczonych na elektryfikację, gazyfikację, inwestycje morskie, portowe i rybackie, wspomnił o budowie t. zw. podkarpackich szyn zbiorczych b. wysokiego napięcia, idących z Zagłębia węglowego przez Kraków, Rzeszów, Przemyśl do Lwowa.

MODELARSTWO LOTNICZE NA PIERWSZEJ KRAJ. WYSTAWIE LOTNICZEJ.

Modelarstwo lotnicze jest jednym z najwzrostających kierunków prac L. O. P. P., bo wychowując młodzież w duchu lotniczym już w zaraniu przygotowuje ją tamsam do zaszczytowego zawodu lotnika.

Kolebką modelarstwa lotniczego we Lwowie było gimnazjum IX., gdzie w roku 1924 założono pierwsze Koło Przyjaciół L. O. P. P.

Lwowski Okręg Wojewódzki L. O. P. P. widząc w modelarstwie nowy i ważny czynnik propagandy lotnictwa wśród młodzieży popierał jego rozwój. Dzisiaj niema już we Lwowie szkoły, w województwie lwowskim miasteczka, gdzieby nie budowano modeli, nie urządzano wystaw i konkursów modeli latających.

Modelarstwo lotnicze weźmie bardzo żywy udział w Pierwszej Krajowej Wystawie Lotniczej we Lwowie.

BOLESŁAW WŁODZIMIERZ LEWICKI

Filmy w styczniu.

Z okazji filmów historycznych, których szczególnie dużo ukazało się ostatnimi czasy na ekranach, podkreślano już kilkakrotnie ich przedziwną skłonność do zakłamywania tego, co nazywamy prawdą historyczną. Otóż wypadła nam teraz nawiązać pokrótce do tego samego tematu w związku z kilku nowymi filmami historycznymi. Mam tu na myśli dwa przede wszystkim: „Królowę Wiktorię” — angielski film realizacji Wilcoxa, oraz nasz polski „Kościuszkę pod Racławicami” w ujęciu Józefa Lejtesa. Oba te utwory cechowała daleko posunięta bez tendencyjność przy dużych różnicach ujęcia treściowego. „Królowa Wiktorii” — to film-kronika. Taki kinowy genus demonstrativum laudans. Przedstawione w nim całe panowanie królowej Wiktorii ograniczone jest wprawdzie do przeglądu wydarzeń dynastycznych, odbija w nich wszakże dzieje imperium brytyjskiego. Film ten wyda się być zrobiony ściśle na wewnętrzny

P. Minister Poniatowski dał obraz prac inwestycyjnych Min. rolnictwa. Na melioracje przewidziano 3 mil. zł.

P. prez. gen. Górecki przedstawił rezultaty prac budowlanych. Na rok 1938, preliniowano kredyty na budownictwo w wysokości 38 mil. w tym na wiejskie 5 mil.

Pos. Sikorski zgłosił uzgodniony z

Rzędem wniosek by kwotę 6.700.000 na budownictwo szkół podwyższyć o milion 080 tysięcy, na budowę szkół w Nowogródzynie i na Polesiu.

Pos. Puławski m. in. dziękuje Panu wicepremierowi za zapowiedź, że Lwów będzie wciągnięty w sferę C. O. P.

Program pobytu J. W. Regenta Węgier.

Warszawa, 31. 1. (PAT.) 5-go lutego b. r. przybywa do Polski na pięciodniowy pobyt Jego Wysokość Regent Królestwa Węgier. Program wizyty J. W. Regenta Węgier przewiduje powitanie Dostojnego Gościa w Krakowie przez Pana Prezydenta R. P., Marszałka Rydza-Śmigłego i członków rządu. Na granicy witać będzie Jego Wysokość p. Minister Komunikacji.

Podczas pobytu w Krakowie Dostojny Gość złoży wieńce na trumnie Mar-

szalka Józefa Piłsudskiego i na grobie króla Stefana Batorego. Na Zamku Wawelskim, gdzie Jego Wysokość zamieszka, odbędzie się obiad galowy i raut.

Kraków, 31. 1. (PAT.) W Krakowie w całej pełni trwają przygotowania do dekoracji miasta na przyjazd regenta Węgier Mikołaja Horthy'ego. Całe miasto zostanie bogato przybrane flagami o barwach Węgier i Polski.

Zjazd Polskiego Związku Zachodniego.

Warszawa, 31. (PAT.) Wczoraj rozpoczął się w Warszawie dwudniowy Zjazd Polskiego Związku Zachodniego z udziałem kilkuset delegatów z ziem zachodnich R. P.

W godzinach rannych po nabożeństwie w kościele św. Krzyża uczestnicy Zjazdu złożyli wieńce na grobie Nie-

znanego Żołnierza. O godz. 11.30 rozpoczęły się obrady delegatów w sali Stowarzyszenia Techników przy ulicy Czackiego.

Zjazd zajął prezes P. Z. Z. K. Stamirowski, po czym wybrano prezydium obrad z p. Gąsiorowskim jako przewodniczącym.

Huragan w Małopolsce Wschodniej.

Chodorów, 31. 1. (PAT.) W północnej części powiatu siryjskiego szalała wczoraj niebywałej siły wichura, przechodząca w huragan. Siła wiatru była tak wielka, że przewracał on na ulicach przechodniów i zrywał dachy.

W Synowódzku wyżnym częściowo zerwany został dach dworca kolejowego i jednego z magazynów. Złożone na placach deski tartaczne uleciały formalnie w powietrze. Budujący się dom wiejski rozleciał się, a inny dom został przesunięty o pół metra. Połączenia telegraficzne Synowódzka ze Skolem było przerwane, również przerwany był dopływ prądu w mieście i na dworcach

kolejowych. W Synowódzku nie pozostał prawie ani jeden parkan i płot niezwalony.

Boryslaw, 31. 1. (PAT.) Szkody wyrządzone przez huragan, który przeszedł wczoraj nad Zagłębiem naftowym wynoszą około pół miliona zł. Szczególnie ucierpiały wieże wiertnicze i hale maszyn. Straty w tych urządzeniach przedstawiają wartość 350.000 zł. Reszta strat przypada na korony wież wiertniczych, rurociągi itd. Również duże straty ponieśli właściciele realności, którym huragan pozrywał dachy z domów.

Spadek cen hurtowych.

Warszawa, 31. 1. (PAT.) Ogólny wskaźnik cen hurtowych w grudniu r. ub. wyniósł — według danych Głównego Urzędu Statystycznego 58.1 wobec 58.4 w październiku i listopadzie, 59.6 w sierpniu i wrześniu, 58.2 w styczniu r. ub. i 56.9 w grudniu 1936 r. (podstawa — 1928 = 100). Jak widać z tych liczb, ogólny wskaźnik cen hurtowych w grudniu r. ub. był najniższy z pośród wszystkich miesięcy 1937 r. i stosunkowo niewiele odbiegał od wskaźnika z grudnia 1936 r. Poniżej podajemy wskaźniki cen hurtowych

grup specjalnych w grudniu r. ub. (podstawa — 1928 = 100; pierwsza liczba w nawiasie oznacza wskaźnik z listopada r. ub., druga — z grudnia 1936 r.): żywność i używki 56.5 (57.1—53.2, nabywane przez spożywców 60.8 (60.9—58.0); artykuły rolne krajowe 52.3 (52.9—48.4), sprzedawane przez rolników 47.4 (49.1—42.0); artykuły przemysłowe 59.6 (59.6—60.4), surowce 60.3 (60.0—64.3), półfabrykaty 58.0 (58.2—57.9), wyroby gotowe 60.3 (60.9—60.0); surowce i półfabrykaty przemysłowe 59.0 (59.0—60.7), uzależ-

MANIFESTACJA ORG. MŁODZIEŻY PRACUJĄCEJ.

Warszawa, 31. 1. (PAT.) Wczoraj w resursie obywatelskiej odbyła się manifestacja młodych, organizowana przez okręg stołeczny Organizacji Młodzieży Pracującej (O. M. P.) przy udziale blisko 600 członków tej organizacji.

WICEMINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI RZESZY W ZAKOPANEM.

Kraków, 31. 1. (PAT.) W niedzielę wieczorem powrócił do Krakowa z Zakopanego niemiecki wiceminister sprawiedliwości dr Schlegelberger w towarzystwie radcy niemieckiego ministerstwa sprawiedliwości dr. Wilkego.

PRZYJĘCIE U GEN. STACHIEWICZA.

Warszawa, 31. 1. (PAT.) Szef sztabu głównego gen. Stachiewicz z małżonką wydali w dniu 28 bm. wieczorem przyjęcie, które zaszczylił p. Marszałek Śmigły-Rydz. Wśród licznych gości byli członkowie rządu, korpusu dyplomatycznego, attaches wojskowi obcych państw, oraz szereg wyższych oficerów.

DZIEŃ POLAKA Z ZA GRANICY.

Warszawa, 31. 1. (PAT.) W dniu wczorajszym z okazji dnia „Polaka z zagranicy” odbywają się w całym kraju uroczyste obchody, poświęcone 8-milionowej Polonii zagranicznej. W Warszawie uroczystości rozpoczęły się wczoraj mszą św., odprawioną w kościele św. Krzyża przez J. E. ks. Biskupa W. P. dr. J. Gawliń.

KŁĘSKA CZERWONYCH POD CALADAS.

Salamanka, 31. 1. (PAT.) Według komunikatu głównej kwatery generała Franco wszystkie ataki nieprzyjaciela na froncie Teruel zostały odparte z ciężkimi stratami. Na odcinku Celadas zniszczono 6 czołgów produkcji sowieckiej. Do niewoli dostało się 300 milicjantów. W pobliżu pozycji wojsk gen. Franco podczas wczorajszych walk padło przeszło 400 żołnierzy rządowych.

Barcelona, 31. 1. (PAT.) Samoloty powstańcze bombardowały dziś dwukrotnie o godz. 9 i o godz. 11 Barcelonę. Wyrządzone szkody są dotychczas nieznane.

NOWY DOK LINII GDYNIA—AMERYKA

Nowy Jork, 31. 1. (PAT.) Linia Gdynia—Ameryka wynajęła dok w Hobokon, którego rozmiary pozwolą na równoczesne ładowanie dwóch statków. Nowy dok ma 950 stóp długości i 125 szerokości, pokrywając przestrzeń 250.000 stóp kwadr. Linia obejmie nowy dok już w marcu br.

niene od zagranicy 42.6 (44.5—50.5), skartelizowane 77.8 (77.7—75.5); materiały budowlane 54.6 (54.6—52.1); artykuły przemysłowe, nabywane przez rolnika 65.9 (65.8—65.2).

się nam podoba w filmie o Kościuszcze. Jest on jakby udanym ćwiczeniem wstępny do tego co nazywamy — esopeą filmową. Narazie jest to tylko — powiastka.

Przemknął przez ekrany film Jacques'a Feydera: „Hrabina Władimow”. Miał on być obrazem rewolucji rosyjskiej, był zaś właściwie jednym pasmem nonsensów. A do tego przeraźliwie banalna Marlena Dietrich. Nie dziwiłoby się temu zbytnio. Historia niejednokrotnie już służyła romansopisarzom jako wieszak na damską garderobę. O ile więcej wdzięku i prawdy posiadają osnuta na podstawie utworu Marka Twaina anegdota historyczna: „Książę i żebrak”. Na wstępie filmu sprzedano widza, że będzie to fantazja na tematy historyczne, w rzeczywistości jednak na ekranie ukazała się Anglia Tudorowska prawdziwa taka, jaką znamy z dokumentów i źródeł. Prawdziwe było całe tło kulturalno-obyczajowe. Ten akcent związku z rzeczywistym materiałem historycznym dodał specjalnego posmaku całej enegdocie.

A skoro już mówimy o filmach historycznych zwróćmy się w stronę fil-

mów ideowych, humanistycznych. A to co nowego? możecie tu państwo zapytać. Wytlumaczę termin: humanistyczny. Idźcie tu o temat położenia człowieka wśród innych ludzi. Film o człowieku. Temat ten wydawać się może nieaktualny, zablakany jakiś niepotrzebnie w nasze czasy. Ale kto inny, jak nie artyści, budzić ma wiarę w dobroć ludzkiej natury, w związkę zawierane nad liniami drutów kolczastych? Mam tu na myśli film Jeana Renoira: „Towarzysze broni” stanowczo najlepszy z ostatnio widzianych filmów. Oryginalny jego tytuł brzmi: „La gran de illusion” — Wielkie złudzenie. Złudzeniem jest to, że ludzie różnych narodowości na wojnie są sobie wrogami. Podlegają twardej dyscyplinie służby, związani są z swą ojczyzną honorem własnym i honorem służby. I czymś więcej: miłością najgłębszą. Ale miłość ojczyzny nie każe im nienawidzić człowieka z przeciwnej linii frontu. Akcja filmu Renoira toczy się w głównej swej części w niemieckim obozie jeńców podczas wojny światowej.

(C. d. n.)

